

Особливості здійснення
адвокатської діяльності в формах
адвокатського бюро чи
адвокатського об'єднання

{ Практичні аспекти.

План семінару

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення форм здійснення адвокатської діяльності.

Модуль 2. Внутрішня організація діяльності адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Порядок надання правової допомоги.

Модуль 3. Оплата за надання правової (правничої) допомоги в адвокатському бюро чи адвокатському об'єднанні.

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

До початку створення АО чи АБ потрібно визначитись із:

- Потребою створення (див. дійсна мета створення);
- Назвою, організаційно-правовою формою та кодом КОПФГ;
- Юридичною адресою;
- Видами діяльності (окрім діяльності в галузі права);
- Розміром статутного капіталу;
- Процедурою державної реєстрації та вимогами до статутних документів;
- Форма оподаткування (див. рентабельність);
- Повноваженнями керівника та учасників щодо укладання договорів про надання правової допомоги;
- Формою взаємодії АО (АБ) – Адвокат;
- тощо...

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

Загальні вимоги до найменування юридичних осіб міститься в ст. 16 ЗУ «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»:

- Найменування юридичної особи повинно містити інформацію про її організаційно-правову та назву. (ч.1 ст.16)
- Організаційно-правова форма юридичної особи визначається відповідно до класифікації організаційно-правових форм господарювання (ч.2 ст.16)
- Найменування юридичної особи не може бути тотожним найменуванню іншої юридичної особи (ч.4 ст.16)

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

Вимоги до найменування АБ міститься в ст. 14 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»:

- Найменування адвокатського бюро повинно включати прізвище адвоката, який його створив. (ч.1 ст.14)
- Державна реєстрація адвокатського бюро здійснюється у порядку, встановленому Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців", з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом. (ч.2 ст.14)

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

Вимоги до найменування АО ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» не містить.

- Державна реєстрація адвокатського об'єднання здійснюється в порядку, встановленому Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців", з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом. (ч.2 ст.15)

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

Вимоги до організаційно-правових форм АО та АБ містяться в ст.4 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»:

- Адвокат може здійснювати адвокатську діяльність індивідуально або в організаційно-правових формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання (організаційні форми адвокатської діяльності). (ч.3 ст.4)

До Державного класифікатору України «Класифікація організаційно-правових форм господарювання» ДК 002:2004 затвердженого Наказом Держспоживстандарту від 23.02.2017 р. №260 доповнено кодами:

- 280 «Адвокатське об'єднання»
- 281 «Адвокатське бюро»

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

Законодавство **не** передбачає спеціальних вимог до місцезнаходження АО та АБ, та не вимагається підтвердження правомірності використання приміщення за юридичною адресою. Але варто звернути увагу:

- До Єдиного реєстру адвокатів України вносяться такі відомості:
 - 3) найменування і місцезнаходження організаційної форми адвокатської діяльності, номери засобів зв'язку;
 - 4) адреса робочого місця адвоката, номери засобів зв'язку.
- Адресою робочого місця адвоката є місцезнаходження обраної адвокатом організаційної форми адвокатської діяльності або адреса фактичного місця здійснення адвокатської діяльності, якщо вона є відмінною від місцезнаходження обраної адвокатом організаційної форми адвокатської діяльності. У разі наявності декількох адрес робочих місць адвоката до Єдиного реєстру адвокатів України вноситься лише одна адреса робочого місця адвоката.
- Місцезнаходженням юридичної особи є фактичне місце ведення діяльності чи розташування офісу, з якого проводиться щоденне керування діяльністю юридичної особи (переважно знаходиться керівництво) та здійснення управління і обліку. (ст.93 ЦК)

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

Орієнтовний перелік видів економічної діяльності АО та АБ (на прикладі АО «Декстро»):

- Код КВЕД 69.10 Діяльність у сфері права (основний);
- Код КВЕД 82.11 Надання комбінованих офісних адміністративних послуг;
- Код КВЕД 82.19 Фотокопіювання, підготування документів та інша спеціалізована допоміжна офісна діяльність;
- Код КВЕД 63.99 Надання інших інформаційних послуг, н. в. і. у.;
- Код КВЕД 69.20 Діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультування з питань оподаткування;
- Код КВЕД 70.21 Діяльність у сфері зв'язків із громадськістю;
- Код КВЕД 70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування.

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

Мінімальний розмір статутного капіталу на сьогодні законодавством України не визначений. Але зверніть увагу:

Відповідно п. 15 ч.2 ст.9 ЗУ «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців», в Єдиному державному реєстрі містяться такі відомості про юридичну особу, крім державних органів і органів місцевого самоврядування як юридичних осіб розмір статутного (складеного) капіталу (пайового фонду) та розмір частки кожного із засновників (учасників).

Статутний капітал може бути внесений:

- Грошима.
- Матеріальними цінностями.
- Інтелектуальною власністю (патенти, ноу-хау, торгові марки, промислові зразки).

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

Для державної реєстрації створення юридичної особи (у тому числі в результаті виділу, злиття, перетворення, поділу), крім створення державного органу, органу місцевого самоврядування, подаються такі документи:

1) заява про державну реєстрацію створення юридичної особи. У заяві про державну реєстрацію створення юридичної особи, утвореної в результаті поділу, виділу, додатково зазначаються відомості про відокремлені підрозділи в частині їх належності до юридичної особи - правонаступника. У заяві про державну реєстрацію створення юридичної особи приватного права може зазначатися, що вона діє на підставі модельного статуту;

2) заява про обрання юридичною особою спрощеної системи оподаткування та/або реєстраційна заява про добровільну реєстрацію як платника податку на додану вартість, та/або заява про включення до Реєстру неприбуткових установ та організацій за формами, затвердженими відповідно до законодавства, - за бажанням заявника;

2-1) примірник оригіналу (нотаріально засвідчену копію) рішення засновників, а у випадках, передбачених законом, - рішення відповідного державного органу, про створення юридичної особи;

5) установчий документ юридичної особи - у разі створення юридичної особи на підставі власного установчого документа; (п.1,2,2-1,5 ч.1 ст.17 ЗУ «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців»)

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

Для державної реєстрації створення юридичної особи (у тому числі в результаті виділу, злиття, перетворення, поділу), крім створення державного органу, місцевої ради, виконавчого комітету місцевої ради, виконавчого органу місцевої ради, подається:

Форма 1 - Заява про державну реєстрацію створення юридичної особи, затверджена Наказом Міністерства юстиції України від 18.11.2016 № 3268/5 (в редакції наказу Міністерства юстиції від 29.08.2018 №2824/5)

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

Підставами для зупинення розгляду документів, поданих для державної реєстрації, є:

- подання документів або відомостей, визначених цим Законом, не в повному обсязі;
- невідповідність документів вимогам, установленим статтею 15 Закону;
- невідповідність відомостей, зазначених у заяві про державну реєстрацію, відомостям, зазначеним у документах, поданих для державної реєстрації, або відомостям, що містяться в Єдиному державному реєстрі;
- невідповідність відомостей, зазначених у документах, поданих для державної реєстрації, відомостям, що містяться в Єдиному державному реєстрі;
- невідповідність реєстраційного номера облікової картки платника податків або серії та номера паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта) відомостям, наданим відповідно до статті 13 Закону.

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

Підстави для відмови у державній реєстрації:

- документи подано особою, яка не має на це повноважень;
- у Єдиному державному реєстрі містяться відомості про судові рішення щодо заборони проведення реєстраційної дії;
- не усунуто підстави для зупинення розгляду документів протягом встановленого строку;
- документи суперечать вимогам Конституції та законів України;
- невідповідність найменування юридичної особи вимогам закону;
- щодо засновника (учасника) юридичної особи, що створюється, проведено державну реєстрацію рішення про припинення юридичної особи в результаті її ліквідації;
- в Єдиному державному реєстрі відсутній запис про державну реєстрацію юридичної особи, утвореної шляхом реорганізації в результаті злиття, приєднання або поділу;
- щодо юридичної особи, що реорганізується, стосовно якої надійшли відомості про наявність заборгованості із сплати податків і зборів та/або наявність заборгованості із сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та відсутній узгоджений план реорганізації юридичної особи;
- щодо юридичної особи, стосовно якої надійшли відомості про наявність заборгованості із сплати страхових коштів до Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування;
- щодо юридичної особи, стосовно якої відкрито провадження у справі про банкрутство

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

Орієнтовний порядок денний Установчих зборів засновників (на прикладі АО «Декстро»)

1. Про обрання голови та секретаря установчих зборів учасників
2. Про створення юридичної особи у формі Адвокатського об'єднання та визначення її назви.
3. Про затвердження Статуту.
4. Про створення статутного капіталу.
5. Про визначення засновників/учасників.
6. Про надання статусу Старших партнерів.
7. Про визначення персонального складу Ради.
8. Про покладення обов'язків Керуючого партнера.
9. Про визначення місцезнаходження.
10. Про уповноваження голови та секретаря установчих зборів учасників на підписання Статуту та Протоколу установчих зборів, а також про уповноваження Сімоняна Едгара Робертовича на подачу до реєстраційних органів для державної реєстрації Статуту із правом заповнення та підписання усіх реєстраційних документів та форм, передбачених чинним законодавством.

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

Вимоги до Статуту АО та АБ

Адвокатське бюро є юридичною особою, створеною одним адвокатом, і діє на підставі статуту. (ч.1 ст. 14 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»)

Адвокатське об'єднання є юридичною особою, створеною шляхом об'єднання двох або більше адвокатів (учасників), і діє на підставі статуту. (ч.1 ст. 15 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»)

Визначення «Установчий документ юридичної особи»: установчий акт, статут, програма політичної партії, модельний статут, засновницький договір, одноособова заява (меморандум), положення тощо (п.15 ч.1 ст.1 ЗУ «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців»)

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

Установчий документ викладається у письмовій формі, прошивається, пронумеровується та підписується засновниками (учасниками), уповноваженими ними особами або головою та секретарем загальних зборів (у разі прийняття такого рішення загальними зборами, крім випадків заснування юридичної особи). Справжність підписів на установчому документі нотаріально засвідчується, крім випадків, передбачених законом.

Дія абзацу першого цього пункту в частині нотаріального засвідчення справжності підпису не поширюється на державну реєстрацію створення юридичної особи (крім створення в результаті виділу, злиття, перетворення, поділу). (п.9 ч.1 ст.15 ЗУ «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців»)

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

Рентабельність, при досягненні якої
потрібно переходити на спрощену
систему оподаткування

26%

Модуль 1. Створення адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Питання суміщення

Щодо суміщення форм здійснення адвокатської діяльності

Адвокат може здійснювати адвокатську діяльність індивідуально АБО в організаційно-правових формах адвокатського бюро ЧИ адвокатського об'єднання (організаційні форми адвокатської діяльності). (ч.3 ст. 4 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»)

Законом визначені одні і ті ж документи, що посвідчують повноваження адвоката на надання правової допомоги – договір про надання правової допомоги; довіреність; ордер; доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, що також не залежать від обраної адвокатом організаційно – правової форми адвокатської діяльності, за виключенням лише, ким видано ордер адвокатом, адвокатським бюро чи адвокатським об'єднанням (стаття 26 Закону). Тому адвокатська діяльність у кількох визначених Законом організаційно-правових формах, як така, що не суперечить одна одній, може здійснюватися адвокатом одночасно. (Рішення РАУ №71 від 4-5.07.14 р.)

Модуль 2. Внутрішня організація діяльності адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання.

Форми взаємодії «Адвокат – АО (АБ)»

- Адвокат в трудових відносинах
- Адвокат в майнових (засновницьких) відносинах
- Адвокат в цивільно-правових (договірних) відносинах

Модуль 2. Внутрішня організація діяльності адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання.

Адвокат в трудових відносинах

В Класифікаторі професій України (ДК 003:2010) мається код 2421.2 (код ЗКППТР 20059) – «Адвокат»

Трудовий договір є угода між працівником і власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом чи фізичною особою, за якою працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією угодою, з підляганням внутрішньому трудовому розпорядкові, а власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган чи фізична особа зобов'язується виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи, передбачені законодавством про працю, колективним договором і угодою сторін. (ч.1 ст.21 КЗПП)

Модуль 2. Внутрішня організація діяльності адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання.

Адвокат в майнових (засновницьких) відносинах

Управління підприємством здійснюється відповідно до його установчих документів на основі поєднання прав власника щодо господарського використання свого майна і участі в управлінні трудового колективу. Власник здійснює свої права щодо управління підприємством безпосередньо або через уповноважені ним органи відповідно до статуту підприємства чи інших установчих документів. (ч.1,2 ст.65 ГК України)

Управління товариством здійснюють його органи. Органами управління товариством є загальні збори його учасників і виконавчий орган, якщо інше не встановлено законом. (ч.1,2 ст.97 ЦК України)

Модуль 2. Внутрішня організація діяльності адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання.

Адвокат в цивільно-правових (договірних) відносинах

Адвокатське бюро може залучати до виконання укладених бюро договорів про надання правової допомоги інших адвокатів на договірних засадах. Адвокатське бюро зобов'язане забезпечити дотримання професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності. (ч.6 ст. 14 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»)

Адвокатське об'єднання може залучати до виконання укладених об'єднанням договорів про надання правової допомоги інших адвокатів на договірних засадах. Адвокатське об'єднання зобов'язане забезпечити дотримання професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності. (ч.6 ст. 15 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»)

У випадку, якщо виникла необхідність у одноразовому залученні адвоката до діяльності адвокатського об'єднання, необхідно укласти договір (угоду) про залучення адвоката, який не може суперечити цивільному законодавству, Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», актам НААУ та Статуту відповідного адвокатського об'єднання. (Рішенні РАУ від 12 квітня 2019 року № 33 «Про затвердження роз'яснення щодо укладення договору між адвокатським об'єднанням та іншим адвокатом, який є самозайнятою особою».

Модуль 2. Внутрішня організація діяльності адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання.

Повноваження щодо укладання договору про надання правової (правничої) допомоги:

- Стороною договору про надання правової допомоги є адвокатське бюро. (ч.5 ст. 14 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»)
- Стороною договору про надання правової допомоги є адвокатське об'єднання. Від імені адвокатського об'єднання договір про надання правової допомоги підписується учасником адвокатського об'єднання, уповноваженим на це довіреністю або статутом адвокатського об'єднання. (ч.5 ст. 15 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»)
- До договору про надання правової допомоги застосовуються загальні вимоги договірного права. (ч.3 ст. 27 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»)
- У випадках, коли договір про надання правової допомоги укладається з адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, рішення про призначення конкретного адвоката чи кількох адвокатів для виконання доручення або про заміну адвоката чи адвокатів (у випадках, коли це не суперечить закону) приймається адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням на свій розсуд, якщо в договорі не вказаний інший порядок заміни адвоката. (а.3 ст.24 ПАЕ)

Модуль 2. Внутрішня організація діяльності адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання.

- Юридична особа набуває цивільних прав та обов'язків і здійснює їх через свої органи, які діють відповідно до установчих документів та закону. (ч.2 ст. 92 ЦК України)
- Керівник підприємства без доручення діє від імені підприємства, представляє його інтереси в органах державної влади і органах місцевого самоврядування, інших організаціях, у відносинах з юридичними особами та громадянами, формує адміністрацію підприємства і вирішує питання діяльності підприємства в межах та порядку, визначених установчими документами. (ч.5 ст. 65 ГК України)
- Власник здійснює свої права щодо управління підприємством безпосередньо або через уповноважені ним органи відповідно до статуту підприємства чи інших установчих документів. (ч.2 ст. 65 ГК України)
- Юридична особа відповідає за зобов'язаннями її учасників (засновників), що пов'язані з її створенням, тільки у разі наступного схвалення їхніх дій відповідним органом юридичної особи. (а.2 ч.4 ст. 96 ЦК України)

Модуль 2. Внутрішня організація діяльності адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання.

ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», який містить спеціальні норми щодо укладання договору про надання правової допомоги, на відміну від загальних норм, що містяться в ЦКУ та ГКУ, НЕ передбачає можливості укладання договору від імені АО керівником об'єднання, якщо він не є учасником цього об'єднання.

Модуль 2. Внутрішня організація діяльності адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання.

Видача ордеру в АО та АБ

Ордер видається адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням та повинен містити обов'язкові реквізити, передбачені цим Положенням. (ч.2 ст. 26 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», п.4 Положення про ордер на надання правничої (правової) допомоги)

Ордер, який видається адвокатським бюро або адвокатським об'єднанням, обов'язково має містити підпис адвоката, який надає правничу (правову) допомогу на підставі цього ордера, та підпис керівника адвокатського бюро, адвокатського об'єднання і скріплений печаткою юридичної особи. (п.10 Положення про ордер на надання правничої (правової) допомоги)

Модуль 2. Внутрішня організація діяльності адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання.

Передоручення повноваження підписувати ордер

Довіреність від імені юридичної особи видається її органом або іншою особою, уповноваженою на це її установчими документами, та скріплюється печаткою цієї юридичної особи. (ст.246 ЦК України)

Керівник підприємства без доручення діє від імені підприємства, представляє його інтереси в органах державної влади і органах місцевого самоврядування, інших організаціях, у відносинах з юридичними особами та громадянами, формує адміністрацію підприємства і вирішує питання діяльності підприємства в межах та порядку, визначених установчими документами. (ч.5 ст. 65 ГК України)

Модуль 3. Оплата за надання правової (правничої) допомоги в адвокатському бюро чи адвокатському об'єднанні.

Гонорар, в розумінні ст. 30 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»

Гонорар є формою винагороди адвоката за здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту.

Порядок обчислення гонорару (фіксований розмір, погодинна оплата), підстави для зміни розміру гонорару, порядок його сплати, умови повернення тощо визначаються в договорі про надання правової допомоги.

При встановленні розміру гонорару враховуються складність справи, кваліфікація і досвід адвоката, фінансовий стан клієнта та інші істотні обставини. Гонорар має бути розумним та враховувати витрачений адвокатом час.

Модуль 3. Оплата за надання правової (правничої) допомоги в адвокатському бюро чи адвокатському об'єднанні.

Гонорар, в розумінні Правил адвокатської етики

Договір про надання правової допомоги - договір, за яким одна сторона (адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язується надавати правову допомогу іншій стороні договору (клієнту) на умовах і в порядку, що визначені договором, а клієнт зобов'язується оплатити надання правової допомоги та фактичні витрати, необхідні для виконання договору, у випадку, якщо така оплата передбачена договором. (а.2 ст.14 ПАЕ)

У випадках, коли договір про надання правової допомоги укладається з адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, рішення про призначення конкретного адвоката чи кількох адвокатів для виконання доручення або про заміну адвоката чи адвокатів (у випадках, коли це не суперечить закону) приймається адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням на свій розсуд, якщо в договорі не вказаний інший порядок заміни адвоката. (ст.30 ПАЕ)

Модуль 3. Оплата за надання правової (правничої) допомоги в адвокатському бюро чи адвокатському об'єднанні.

Способи отримання гонорару адвокатом внесеного на рахунок АО чи АБ

1. Дивіденди:

Учасники господарського товариства мають право у порядку, встановленому установчим документом товариства та законом брати участь у розподілі прибутку товариства і одержувати його частину (дивіденди). (п.2 ч.1 ст.116 ЦКУ)

Корпоративні права - це права особи, частка якої визначається у статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами. (п.2 ч.1 ст.116 ЦКУ)

2. Інші способи...

Дякую за увагу!

Декстро
Адвокатура по-новому

Керуючий партнер
Едгар Сімонян